

Bilag: Notat om miljømål for vandløb

Baggrund

Udkast til bekendtgørelse om miljømål fastlægger konkrete miljømål for overfladevandområder.

Udgangspunktet for vandløb er god økologisk og god kemisk tilstand senest den 22. december 2015. Miljømålet udtrykt ved faunaklasser (Dansk Vandløbsfaunaindeks, DVFI) er som udgangspunkt angivet til 5.

Faxe Kommune finder, at opnåelse af en faunaklasse 5 ikke er muligt i en del mindre vandløb med et naturligt ringe fald. Forbedring af de fysiske forhold ved f.eks. udlægning af sten og grus vil ikke sikre, at iltforholdene forbedres, så faunaklasse 5 kan opfyldes. Kommunen kan foreslå, at krav til faunaklasse fastsættes til 4.

Vandområdeplanen

Vandområdeplanen for Vandområdedistrikt Sjælland omfatter ca. 2.760 km specifikt målsatte vandløb. I vandområdeplanen er anført, at de målsatte vandløb omfatter alle større vandløb samt mindre vandløb, som på hovedparten af deres udstrækning opfylder miljømålet udtrykt ved DVFI, og vandløb med gode faldforhold, naturligt forløb udtrykt ved slyngningsgrad eller dokumenteret god fysik.

Miljømålet for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Vandløb i vandområdedistriktet skal som hovedregel opnå god kemisk tilstand og god økologisk tilstand.

Miljømålene for vandløbenes økologiske tilstand er fastsat på baggrund af de foreløbige miljømål i basisanalysen offentliggjort februar 2014. I denne indgik udelukkende kvalitetselementet bentiske invertebrater ved målfastsættelsen. I vandområdeplanen indgår desuden kvalitetselementerne fisk og planter, fisk dog kun i de vandløb, hvor en fiskebestand vurderes at kunne forekomme. I Vandområdedistrikt Sjælland betyder det, at miljømålet kan være justeret i forhold til de foreløbige mål i basisanalysen.

Til vurdering af tilstanden er der udviklet en række biologiske bedømmelsesmetoder, der kan opdele tilstanden i forskellige klasser. Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI) anvendes til at vurdere vandløbskvaliteten ud fra sammensætningen af insekter og smådyr (Miljøstyrelsen, 1998). For planter anvendes Dansk Vandløbsplanteindeks (DVPI) (Aarhus Universitet, 2013). Dette indeks er dog ikke anvendeligt for de små type 1 vandløb. For fisk er der udviklet to indeks. Et for vandløb med 3 eller flere fiskearter – Dansk Fiskeindeks for Vandløb (DFFVa) – og et for vandløb med 2 eller færre fiskearter – Dansk Fiskeindeks for Vandløb (DFFVø) (Aarhus Universitet, 2014). DFFVø er baseret på tætheder af ørredyngel.

Lov om vandplanlægning

I henhold til lov om vandplanlægning, § 11, kan Miljøministeren ved fastlæggelse af konkrete miljømål i regler udstedt med hjemmel i lovens § 7, stk. 1, for specifikke vandforekomster fastsætte mindre strenge miljømål, herunder for et eller flere kvalitetselementer end god overfladevandtilstand, hvis vandforekomstens naturlige betingelser er sådanne, at opfyldelse af disse mål er umulig eller forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger.

Der skal fortsat opnås den bedst mulige økologiske og kemiske tilstand, Det skal endvidere sikres, at der ikke sker yderligere forværring af tilstanden for den berørte vandforekomst. Fastlæggelse af mindre strenge miljømål må ikke vedvarende udelukke eller hindre opfyldelse af konkrete miljømål i andre forekomster af vand inden for vandområdedistriktet.

Faxe Kommune skal foreslå, at denne bestemmelse tages i brug, så der fastsættes mindre strenge miljømål for kvalitetselementet smådyrsfauna. For andre kvalitetselementer som fisk og planter kan Faxe Kommune ikke for nuværende vurdere, om der bør fastsættes mindre strenge miljømål.

Faxe Kommune skal understrege, at lempelse af miljømålet for faunaklassen ikke må forværre tilstanden, og der skal fortsat opnås den bedst mulige økologiske og kemiske tilstand, dvs. kravene til spildevandsrensning, vandløbsvedligeholdelse m.m. må ikke lempes.

Datagrundlag og overvågning

Faxe Kommune vil gerne erindre om, at datagrundlag og overvågningsprogram skal give overblik over og konkret viden om vandområdernes tilstand og indsatsbehov samt være tilstrækkelig til at sikre, at vandområdeplanerne bygger på korrekte forudsætninger, bl.a. i relation til målsætninger. Dette er væsentligt i forbindelse med dialogen med lodsejerne, interesseorganisationer m.fl. og etablering af en fælles forståelse af, hvor det er nødvendigt at gennemføre indsatser.

Faxe Kommune

I Faxe Kommune skal næsten alle vandløb opnå en faunaklasse 5. Der er fastsat samme miljømål uanset at vandløbene er meget forskellige i relation til hydromorfologi.

Til illustration heraf kan nævnes Faxe Å og Søbækken. Faxe Å: 9,622 km, vandløbstypologi 2, min. faunaklasse 5. Søbækken: 4,246 km, vandløbstypologi 2, min. faunaklasse 5. I henhold til vandløbsregulativerne løber ovennævnte målsatte strækninger af Faxe Å fra ca. kote 35,9 til kote 0, dvs. et gennemsnitligt fald på 3,7 promille. Søbækken løber fra ca. kote 28,50 til kote 25,95, dvs. et gennemsnitligt fald på 0,6 promille.

Begge vandløb skal opnå en faunaklasse 5 ved brug af de generelle virkemidler som genslyngning, udlægning af groft materiale, udskiftning af bundmateriale, hævnning af vandløbsbund, etablering af miniådale, etablering af sandfang og etablering af dobbeltprofiler.

Fagligt vurderer Faxe Kommune, at Faxe Å kan opnå en faunaklasse 5 grundet de forholdsvis gode faldforhold og god vandføring gennem året. Modsat vurderes, at Søbækken ikke kan opnå en faunaklasse 5 ved brug af ovennævnte virkemidler, heller ikke hvis det suppleres med ændret vandløbsvedligeholdelse. Baggrunden er de dårlige faldforhold i kombination med meget begrænset vandføring i perioder af året.

Vandløbene er meget forskellige, hvorfor Faxe Kommune finder, at der er behov for at målsætte dem forskelligt. Der kan også henvises til, at recipientkvalitetsplanlægningen fra amternes tid indeholdt et mere nuanceret målsætningssystem.

Faxe Kommune kan foreslå, at Naturstyrelsen vurderer, hvor der er behov for at fastsætte mindre strenge miljømål. Faxe Kommune kan pege på nedennævnte eksempler på vandløb, hvor det bl.a. bør vurderes, om målsætningen er realistisk. Listen er ikke udtømmende.

- Gillesbæk (nyk_2.5_631 og nyk_2.5_774)
- Møllebækken (o4085_y), nedre del
- Orned Bæk (o8308_d)
- T.t.Suså (nyk_2.5_417 og nyk_2.5_555)
- Søbækken (o8308_b)
- Troelstrup Bæk (o4117), nedre del

Naturstyrelsen er velkommen til at kontakte Faxe Kommune for yderligere oplysninger.

22. juni 2015
Center for Plan & Miljø

